

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 6. Adolescentior. Optima ratione vocatur peccator adolescentior, licet centenarius, vt Cain & Absalon.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

Mat. 23. homo, moriens: *Patrem nolite vocare vobis super terram, in comparatione Patris celestis: Vnus est enim pater vester, qui in caelis est.* Hoc autem nobis Christus animos addidit, praecipiens quotidie dicere: *Pater noster, qui es in caelis.* Sic filius de tali patre secutus, quod illi in necessitatibus gementi non deerit aut avarius, aut in misericors, quoniam quotiescumque se illi praesentavit, ianuam invenit apertissimas. Hoc igitur perpende: *Tam pater nemo, tam pius nemo, sit tibi haec parabola argumentum.* Bonus pater habet filios, bonos, & malos, iustos & peccatores. Peccatores vocat filios: quia tales ei sunt ex natura, ut diximus; illorum enim creavit animam formavit corpus, alit, & licet sit tibi filius a deo, nequam ut illum debita prius hereditate, tantumque te ad bilem provocaveris, ut dicas, illum ut filium non agnosco; filius tamen tuus est ambigente nemine ob communicatam illi naturam & essentiam.

§. Ratio. Hac magnum detegit D. Chrysostomus mysterium, quod nempe Christus hac loquendi formula declarare volent, illud quod in Ecclesia sua praevidebat facessere posse negotium. Numquam in illa, imposito Evangelio, difficultas orta est, ex eo quod Deus, Paganorum aut infidelium peccata dimittere, qui cum caeci essent, ad fidei Evangelicæ lucem pervenerunt, ad Ecclesiam sunt recepti, baptisinate renouari simulque peccatorum omnium sunt indulgentiam assecuti. Hanc autem questionem moverunt aliqui, circa iam baptizatos, emundatos, illuminatos, qui Christum cognoscentes, eum grauer offendunt, sanguinem eius calcant, ac in tantorum cambium beneficiorum grauisimis provocant contumelias: illis enim, ut patet esse videtur, nullum superesse debet remedium, spes nulla remissionis: sic iudicantur Novatus, Novatianus alijque supra nominati. Considera igitur, & illis Domini aianam patere clementiae, spem illis assulgere misericordiae, si toto corde conuersi veniam contriti deprecantur: Concedo, paterna discesserunt domo, in omnem prolapsi sunt criminum enormitatem, nemo illis acerbius Deum offendit, si ad finem tamen recurrant misericordiae, benigne recipiunt, dicitur in divinae petitis encomium: *Suscipit eos de via iniquitatis, eorumque non dissordet eos.* Idcirco voluit Christus ostendere, quod de illis nominatum loquebatur, unde & alios nominavit. Hoc porro nomen (asserit D. Chry.) non nisi peccatoribus fidelibus inter competit, qui in Ecclesia viuunt: illi namque soli sunt, per baptismum

regenerati, & noua generatione recreati, quare & filij nascuntur Dei, cum essent ante filij Adae: *Extra baptismum nemo filij appellatione nominatur, D. Cyprianus. & Dominum habet paternam, in sortem accepti: non hereditatem, sicut dicitur: Quod per barba: eo quod Christus dixerat prodigum filium fuisse maioris natu fratrem, quo iustus significatur, nec enim fratres nos, nisi per baptismum facit: Et probi, a. que singularis fratres erant, frater autem sine spirituali regeneratione numquam fuit. Non deereunt Dei misericordia, nec est abbreviata manus eius benigna erga Christianos, legis gratia tempore, ut minor enim illis sit, quam cum I. dicit, sub lege veteri Moisaica. Tum misericors, & indulgentiam promittebat ijs, qui suscepta eius fide, in synagoga admitti, in omnia proua scelera rursus, dato etiam quod Deum abnegasset, idolaque coluissent. Hoc peccatrici speponda anima: *In fornicata es cum peccatoribus multis, inueni ad me reuertere &c. q. d. licet deserto Deo, ac contempto legitimo tuo sponso, spurcis idolorum cultibus te mecha inquinaueris, figurat ad reueris colubrorum, laetorum, damo: iorum, nubilonanus ad me conuerrere, & recipiam te, dicit Dominus. Quamto igitur erit hoc non legis tempore verius? Perpetuo de (uonoe D. Basilij) o peccator tanti patris tantam bonitatem; non ut eo liberius officinas misericordem imprudens, esset eum ingratitude non toleranda, sed ut ad illum toto corde coartitus, ac fiducia plenus reuertaris; ingemiscens: Pater peccanti.**

§. 6. Adolescentior. Optima ratione vocatur peccator adolescentior, licet centenarius, ut Can & Absalon.

Adolescentior ex illis. Orditur Christus velut inexpectato ad vitium exprime peccatorem, ac primum, eum fuisse d. scribit adolescentem. Numquid non multi peccatores seniores? Fecit Deus, nulli sint. Attende monet D. Chry. in domo Dei, eiusque Abecedario, res non eo vocari nomine, quod eis hominum imponit consuetudo, sed ex eo quod per opera scruantur. Lucam compellat Christus diabolum: *Diabolum est Herodem v. Ipem. Dicit vulpi illi. Impudices dicitur: *Sus lota in voluabro luit. Qui in pralina relabitur peccata. Canis reuersus ad vomitum, Mea. 2. Re. litiosis inproperat D. Ioannes: *rogens viperam, gramina viperam. Qui Hieros. lymis vi sancti illi. m. colebantur Principes Sodoiorum intulian.***

Psal. 90. 17. III. Chryllus ostendit in Ecclesia remissionem esse peccatorum.

I. *Qui vult scire* **1.** *Qui vult scire*
de **2.** *de*
de **3.** *de*
de **4.** *de*
de **5.** *de*
de **6.** *de*
de **7.** *de*
de **8.** *de*
de **9.** *de*
de **10.** *de*
de **11.** *de*
de **12.** *de*
de **13.** *de*
de **14.** *de*
de **15.** *de*
de **16.** *de*
de **17.** *de*
de **18.** *de*
de **19.** *de*
de **20.** *de*
de **21.** *de*
de **22.** *de*
de **23.** *de*
de **24.** *de*
de **25.** *de*
de **26.** *de*
de **27.** *de*
de **28.** *de*
de **29.** *de*
de **30.** *de*
de **31.** *de*
de **32.** *de*
de **33.** *de*
de **34.** *de*
de **35.** *de*
de **36.** *de*
de **37.** *de*
de **38.** *de*
de **39.** *de*
de **40.** *de*
de **41.** *de*
de **42.** *de*
de **43.** *de*
de **44.** *de*
de **45.** *de*
de **46.** *de*
de **47.** *de*
de **48.** *de*
de **49.** *de*
de **50.** *de*
de **51.** *de*
de **52.** *de*
de **53.** *de*
de **54.** *de*
de **55.** *de*
de **56.** *de*
de **57.** *de*
de **58.** *de*
de **59.** *de*
de **60.** *de*
de **61.** *de*
de **62.** *de*
de **63.** *de*
de **64.** *de*
de **65.** *de*
de **66.** *de*
de **67.** *de*
de **68.** *de*
de **69.** *de*
de **70.** *de*
de **71.** *de*
de **72.** *de*
de **73.** *de*
de **74.** *de*
de **75.** *de*
de **76.** *de*
de **77.** *de*
de **78.** *de*
de **79.** *de*
de **80.** *de*
de **81.** *de*
de **82.** *de*
de **83.** *de*
de **84.** *de*
de **85.** *de*
de **86.** *de*
de **87.** *de*
de **88.** *de*
de **89.** *de*
de **90.** *de*
de **91.** *de*
de **92.** *de*
de **93.** *de*
de **94.** *de*
de **95.** *de*
de **96.** *de*
de **97.** *de*
de **98.** *de*
de **99.** *de*
de **100.** *de*

Jacob, cum eiusque filios ac filiam inter factus referens S. Scriptura, ex quibus multe Gentium prodire nationes: at stylo planè Laconico, & quasi per &c. tandem concludit: *Hec ergo nomina Ducum Esau in cogitationibus, & locis, & verbis suis.* q. d. Haec genuit Esau & Jacob: Esau autem genuit tales, & tales ex quibus hi duces prodierunt, hae nationes qui & talia & talia coluerunt loca, & hae de illis dixisse sufficiat, eos omittimus ut homines deperditos, nefarios, idololatrias, de quibus nobis parum interest. Nec dissentit D. Paul. dum ait: *Dimisit gentes in terra sua: nullo suo iudicio dimisit illos suis adherere voluptatibus, indulgere vanitatibus licet enim multi ex illis Duces fuerint: praclarissimi, Reges inaccessissimi, nihil tales facit Deus: illi namque ab illo primo habentur loco, qui fide & operibus Deo sedulo deseruunt; proinde Moyses ad alia transiit q. d. omisit illis Esau posteris, agamus de Jacob, eius describamus progeniem, filiosque piissimos. Hoc enim nobis maxime conducit.*

Data opera conatur historiam Jacob, filiorumque eius describere: quocirca sic inchoat: *Habitavit autem Jacob in terra Chanaan, in qua pater suus peregrinatus est, haec sunt generationes eius.* Cum tanto iuxta studio, sic argumentatur D. Chrysostomus, descripsit Spiritus S. Jacob eiusque filiorum generationem omnibus liquet, non hoc grandivacare mysterio, proinde patulas his aures artigamus: *Haec sunt generationes eius. Ioseph enim sed. cum esset annorum, pascebat gregem cum fratribus suis, adhuc puer.* Subiiste parumper scriptor eminentissime, videtur enim, ab optimo sententi stylo multum aberrasse. Patriarcha Jacob, ac filiorum proponis describere generationem: Quia igitur ratione Iosephum in prima collocas linea: Ioseph enim undecim fratribus, filijs Jacob, de quo texis historiam minor prohibetur; duodecimus enim Benjamin adhuc puerulus memoria dignus non esse censetur. Decem alij ipso Ioseph erant seniores, viri robustiores. Ruben primogenitus, cui iure naturae debebantur primogenia, teste ipso patre. *Ruben primogenitus meus, in fortitudo mea, & principium doloris mei, pater in domo maior in imperio.* Hunc sequitur Simeon & Levi, qui cum nedom vigesimum explessent annum ut probat D. August. hoc facinore praedicantur illustres, quod strictis gladijs urbem invaserunt Sichemorum, Regem ipsum ac filium, cunctosq; maris interfecerunt, captivitas ducerunt mulieres & parvulos, spolia sibi diriserunt,

Abb.
Rep.
in Gen.
36.
II.
Pecca-
torum
non
con-
fer-
tur pro-
gentes.
Gen. 36
40.
Ad. 14.
15.
III.
Curlo-
seph
caeteris
pra-
ratu-
in ge-
nealo-
gia.
Gen.
49.
Lib. 99.
in Gen.

cuius vestigijs inhaerentes ceteri similia fratres
 intentantur, deinde cuncti patris sui que pasce-
 bant greges epiliones. Quibus omnibus natu mi-
 nor numeratur Ioseph: *Adhuc puer* unde domi re-
 sidens patri mansit, solatio. *Quid* igitur te mouet,
 quod ab illo narranda historia sumas exordium.
 Sic igitur se res habet, respondent D. Chryso-
 st. & Rupert. quod si rem hominum iudicio cen-
 samus, erat inter vndecim fratres Ioseph aetate
 minor, *Adhuc puer*: atque ex Dei censura
 ceteris erat multo proeclior. Nec cogites, in-
 quunt, hoc à Spiritu S. silentio praetentum, il-
 lico namque verba quaedam annectit quibus intel-
 ligendis inuidandum: *Diligebat autem Israel Ioseph*
*super omnes filios suos, et quodam senectute ge-
 nuisset eum.*

Gen. 37. 3. **Graviorem** infert difficultatem ipsa ratio con-
 clusione. Si namque hoc (inquit Rupert.) de Ben-
 jamin diceretur, facile foret intellectu: illum enim
 fat multis annis post alios genuerat: at quod illud
 de Ioseph dicatur, non esse videtur congruum;
 non enim multo grauior annis dicendus est, Ioseph
 natu, quam alij, cum omnes illos genuerit in
 Mesopotamia in domo Laban soceri sui,
 duodecim vel tredicim annorum curriculo. Quid
 igitur, haec ratio suggerit nobis mysterij? *Et*
quod in senectute genuisset eum. Aduertas velim
 (inquit) hoc alia lectione significari, quae sic
 legit: *Quoniam filius senectutis erat sibi. Filius*
senectutis, phrasi Scripturae idem est ac *filius*

VI. *senex*, sicut *filium dilectionis*, *filium dilectus*, &
filium perditionis, *filium perditus*: Iacobo igitur
 Quia erat Ioseph *senex*, & alijs maior natu;
 ceteris mundi quidem legibus inter vndecim fratres
 fratri- minorem, ac coram Iacob, & in Dei factis
 bus vir- minoribus, ac coram Iacob, & in Dei factis
 tute filius primogenitus & maior natu: quia ceteros
 pre sta- virtute, prudentia, obedientia antecibat. Ita legit
 tior. D. Chryso. & alij, quos refert Lipomam. & tex-
 Sap. 4. tus scribit Chaldaicus: *Quoniam filius sapiens*
 2. *erat ei.* Eum Iacob ut prudentia, ita & annis ha-
 bebatur seniore: iam enim audiuimus ex ore Spi-
 ritus S. (inquit Rupert.) *Cani sunt sensus hominis,*
 & *etiam senectutis vita immaculata.*

Erat Ioseph metitis eminentior, moribus hon-
 nestior, honoris Dei zelosior, parentis familiae
 decoris studiosior: unde quaedam illi pessima fra-
 trum crimina innotuerunt quae corrigi necessi-
 tas urgebat quae de causa eum, ceperunt exhorre-
 re, fugere consortium, à patre verò cepit plus
 ceteris diligi, tantoque plura fieri, quanto
 in oculis suis filius erat senior. Idem tu fers iudi-
 cium de filio impubere, quem subtiliori notas
 ingenio; viri pollet maturitate, canus est senex

bus (a) senem praefert: Talis erat Ioseph. Proin-
 de ratio suadebat, & Spiritus S. conueniens erat
 (inquit D. Chryso.) cum esset Ioseph ceteris
 vndecim aetate iunior dum illorum textit hillo-
 riam, aetate minorem ceteris antepone, utiq;
 seniore quia in Dei dictionario non anni qui-
 bus quis dicatur senex, vel iunior, sed mores,
 sed prudentia sed merita considerantur: *Vide*
admirabilem illum Propheiam Moysen, quomodo
cum promittat nobis genealogiam Iacob, statim ad
historiam pueri recurrit: Et postquam dixisset:
Haec sunt generationes Iacob, derelicta consequenter
narratione, quoniam ex illis nati, et iterum, qui ex
natis ab ea nati, (scilicet supra cum de Esau sermo es-
set, scilicet) ad Ioseph illum statim se inuenit, adolescen-
tem omnium fratrum suorum postremum.

Hinc Glossa declarat verba Psalmistae qui dum
 de filio suo loquitur immorigero, contumaci, ac
 rebeli, Absalone, semper illum nomine pueri in-
 honorat; illum quippe ducibus exercitus com-
 mendans, sic ait: *Seruate michi puerum Absalon.*
 Num puerum illum vocas? vix erat multorum
 annorum, trimum filiorum, & vnius filiae patris, & Abba
 illum puerum indignitas vniue. Erant etiam eius
 opera puerilia. Et apud Spiritus S. *Ex studiis suis in-*
telligitur puer. Vis nosse quem pueri, quem voces
 adolescentem? Eius operibus inter de. O re male
 fortunatum, qui iam septuagenarius senio grauis,
 totus canis irabescis; ac puer es adolescentia,
 mentis inops, sine prudentia sine iudicio, vi nec lo-
 res attendas, nec videas quid rerum agas, puer
 iunior, qui gemmam pomo commutat, & con-
 dituris adamantem, huius saeculi nugis cum sis
 totus intentus; te vates Oleeas ut Ephraim senem
 & ignarus deplorat: *Ephraim canis sunt in eo,*
 ipse ignorans, ita D. Moyses Abbas apud Cassian.
 Proinde clamat Salomon: *Vsquequo parvulus dili-*
gitur infantiam, et stulti, ea qua sibi nocent
suis cupiunt: et cum solis tibi sermo, Salomon,
infantibus: utique. An nulli sunt viri aetate proce-
cti quibus tuas proponas doctores parabolas? Non
sunt, omnes etiam pueri sunt sensibus, audaces
sine timore, inuerecundij, sine pudore, & sine re-
uerentia contumaces.

Vterius puerum vocat peccatorem, ut ostendat
 quam tempestiue homo, peccator esse inci-
 piat, & quod iuuenis diuino suo pericax sit pa-
 tri, & quam à primis virguculis, cum vix ratio-
 nis illuxit aurora, abiguntur opes illas immensas
 gratiae innocetiae, & rituum & regni caelestis
 hereditatem. Non in multos differat quis annos, ut
 malus sit, mox ut se libetum glorietur, (idque
 cum ad usum veniet rationis) communiter D. cor-
 terga

terga vertit inobediens. Diuina sunt hæc verba
 Prophete Olex: *Factus est Ephraim subcinericius
 panis, qui non reuertatur.* Supponit ancilla pa-
 nem foco cineribus cooperum, illum non re-
 uertat, prius comburitur, quam coquitur, quan-
 tus est modò numerus eorum, qui necdum com-
 positi, nec dum panniculis exuti, oculos ape-
 ruerunt, & iam igne combustos dolemus, flam-
 mis peccatorum consumptos, putredinis hospita-
 le, tot suffartos nequitijs, vt toto vitæ tempore
 in eis consenscant, de quibus Iob: *Ossa eius
 implebuntur viuis adolescentie eius.* Peccata pue-
 rorum, humores pessimi quos omnibus non di-
 gerunt vitæ diebus. Vix quinquemix erat puer
 ille, de quo D. Gregor. qui blasphemus, ac ne-
 quitus iam in tantum adoleuerat, vt paterno
 conculsum fuit, hinc demones in figura gigan-
 tum vt horrenda monstra terribiles, euulserunt, &
 in corpore & anima detulerunt ad tartara per-
 petuo cruciandum.

§. 7. Abiit. Non egiit domo sua Deus pecca-
 torem, ipse tam impudens est, vt spon-
 te discedat, contra quem Deus protesta-
 tur.

Adolentior ex eis, dixit patri suo. Pater, da
 mihi portionem, &c. Tanta fuit puer hic
 audacia temerarius, vt imprudentissima
 libertate patre adierit, cui sic: Pater mi hoc mihi
 animo propositum, tædet me domus tua nec me
 tua vitæ societas delectat. Quare consilium est
 aliò, vbi plus voluptatis capiam, transmigra-
 re. Num patrem vquam audistin impudentiam? &
 qualis foret illa, si his adderet: Piger vobiscum
 in ædibus cõmorari: ad hostis tui transeo domici-
 lium, ille me lautius excipiet, illi me seruum
 tradam, eius & domo, & societate, & famulatu
 ad votum deliciabor. Hoc primum nota peccato-
 nis delictum: qui perfricta fronte, liberaque un-
 pudencia sic Deum alloquitur: Non mihi Domine
 places, nulla mihi in ædibus tuis grata voluptas,
 nulla tecum recreatio, autem vt illa pro libitu po-
 tuat, inimico tuo seruiturus abscedo. Non eum
 pater ædibus eliminat, non priuat societate: ille
 ipse qui primus ait: ego discedo, vale. pater mi:

Tractat D. August. illam quæstionem, de qua
 nos die Lunæ egimus vter alterum deserat: Deus
 hominem, an homo Deus? Vter ab altero se se-
 greget? Respondet autem D. Aug. quòd postmo-
 dum definit Oecumenicum Concilium Tri-
 dentinum. Non se Deus ab homine segregat, non

illum prior desent: homo prior Deo terga vertit.
 prior ipse paternæ domui valeat. Hoc Moyses: Homo
 cecinit: *Dereliquit Deum factorem suum, & re-
 cessit à Deo salutari suo.* Et Iaias prædixit: *Dereliquerunt
 Dominum, &c. alienati sunt retrorsum, Deut. 32.*
 his congruit illud amici Iob: *Quasi de industria
 recesserunt ab eo. & sequi via eius noluerunt, Iob 34.*
 Ex proposito Deo noluerunt vltèrius adhaerere, 27.
 eius honori detraherunt, familiam ac societatem
 insimularunt tristitiæ, melancholiæ, tædij, gau-
 nientes nullam vigere delectationem, nullam a-
 nimi recreationem, omnia tristitia, omnia ter-
 diosa, fastidiosa omnia, & verè sic res habet, pec-
 catoribus. nullum in domo Dei videtur esse gau-
 dium, nec vlla in eius obsequio mentis hilaritas,
 sed omnia molestiam adferre, penam conferre,
 inferre nauseam, nec vel vnum diem deputari,
 quo Deo feruientes vultu exporrigant hilariorè.

Hoc inter alia Deus malè patitur sicut & tu
 in filio tuo ferres molestus: vnde dum se vidit
 contemptui expositum, cum peccatoribus olim
 conatur inire rationem, desiderans vt aperitiùs
 opponerent, quid illos coegerit domo sua disce-
 dere illique conuertiari: *Audite verbum Domini,
 domus Iacob, & omnes cognationes domus Israel.*
*hæc dicit Dominus: quid inuenerunt patres vestri
 in me iniquitatis, quia elegauerunt à me, & ambu-
 lauerunt post vanitatem, & vani facti sunt: Iudi-
 cemur simul: cuius me culpa reum expostula-
 tis? Cur me deseruistis, & abyssis vias vestras?
 quæ est iniquitas mea? Num ego vos durius
 excepi? in quo molestus? Num grauavi vos? &
 fieri potest vtleuis gratiã vanitatis, vilis pul-
 ueris lucri, me inquam, relinquantis? Tam ægrè
 hoc Deus accepit, tantumque credidit crimen, vt
 velut stupore percussus hæreat: vnde sic addit:
*Obstupescite cali super hoc, & porta eius desola-
 mini vehementer, dicit Dominus: duo enim mala
 fecit populus meus, me dereliquerunt fontem aquæ
 viuæ, & fodierunt sibi cisternas, cisternas dissipatæ,
 quæ continere non valent aquas.**

Respondet hic stuporisti sic fieri liceat illi, quo
 Deus factus homo scribitur attonitus & com-
 motus in sacrilegum illum suum venditorem Iu-
 dam Iscariotis, de quo dum agunt Euangelistæ
 sic aiunt: *Tunc abiit vnus de duodecim.* D. verò
 Iohannes Euangelista hanc referens historiam Christus:
 cum oculos suos in omnes Christi desisteret Iudam iu-
 gestus, modòsq; agendi, perperidit, quòd quam crimen
 primum illum Christus vidit mensã exurgens vocat.
 tem, cœnaculo discedentem, terga vertentem.
Turbatus est spiritu & conturbatus est. Quæ hæc Ioh. 6.
 spiritus turbatio, Domine mi, & qualis hæc tua
 Y y 3. pro-

II.
 Deus cõ-
 tra pec-
 catores
 expol-
 latur.
 Hier. c. 2.
 Hierem. 2.

III.
 Iohannes
 Euangelista
 hanc referens
 historiam
 Christus:
 cum oculos
 suos in omnes
 Christi desisteret
 Iudam iu-
 gestus, modòsq;
 agendi, perperidit,
 quòd quam crimen
 primum illum
 Christus vidit mensã
 exurgens vocat.
 tem, cœnaculo
 discedentem,
 terga vertentem.
 Turbatus est
 spiritu &
 conturbatus est.
 Quæ hæc Ioh. 6.
 spiritus turbatio,
 Domine mi,
 & qualis hæc tua
 Y y 3. pro-